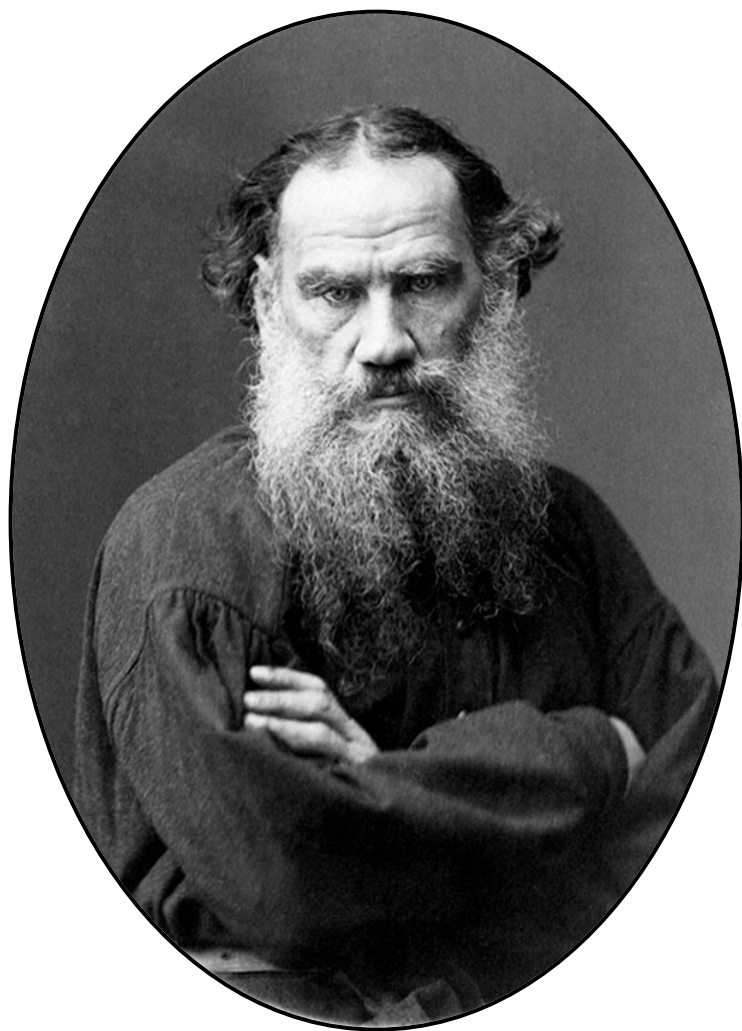

L. TOLSTOI
POVESTIRI PENTRU COPII

09.09.1828 – 20.11.1910

L. Tolstoi

Povestiri pentru copii

Traducere: A. Toma

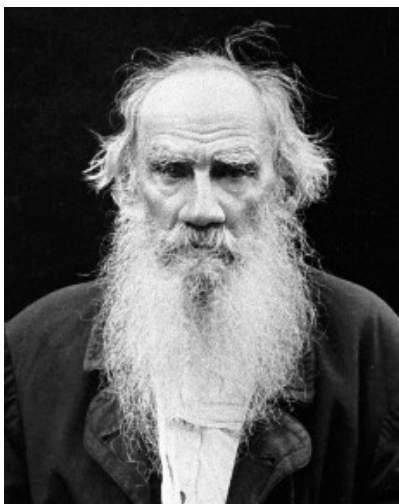

Andreas
PRINT

CUPRINS

<i>Despre autor</i>	/ 7
Săritura	/ 11
Leul și cățelul	/ 14
Vizirul Abdul	/ 16
Cum a împărțit țăranul găscă	/ 17
Bulka	/ 19
Pustnicul	/ 21
Soarele, Căldura (<i>cunoștințe de fizică</i>)	/ 23
Ursul în căruță	/ 26
Cum am învățat să călăresc	/ 28
Țăranul inginer	/ 32
Vaca și țapul	/ 33
Vulturul	/ 34
Sâmburele	/ 36
Judecătorul isteț	/ 37
Câinii și bucătarul	/ 42
Vrabia și rândunelele	/ 43
Bulka și mistrețul	/ 44
Broasca țestoasă (<i>cunoștințe de zoologie</i>)	/ 47
Coadă vulpii	/ 49
Elefantul	/ 50
Copilul găsit	/ 51
Vizuina leului	/ 52
Nevăstuica	/ 53
Cambyse și Psamenit (<i>istorie</i>)	/ 54

Viermele de mătase (*cunoștințe de zoologie*) / 56
Prințesa cu părul de aur (*legendă japoneză*) / 62
    Câinele turbat / 65
    Unde dispăre apa mării / 67
Bufnița și iepurele (*cunoștințe de zoologie*) / 68
    Regele și elefanții / 69
    Calul bătrân / 70
    Focul / 73
    Perele cele mai bune / 75
    Milton și Bulka / 76
    Boala Lupului / 78
Adevărul iese la lumina / 79
    Rața și luna / 91
    Lupul și vânătorii / 92
    Orbul și laptele / 93
    Șoimul și cocoșul / 94
    Câinii pompierilor / 95
Magnetul (*cunoștințe de fizică*) / 96
    Bâtlanul, peștii și racul / 97
    Frăție / 99
    Cei doi țărani / 101
    O binefacere se uită / 102
    Corbul și puii lui / 106
    Fericirea / 108

Despre autor

Contele **LEV NICOLAEVICI TOLSTOI** s-a născut la 09.09.1828 și a trecut în neființă la 20.11.1910. Este considerat unul dintre cei mai mari și mai influenți autori din toate timpurile.

Tolstoy s-a născut la Iasnaia Poliana, moșie familială situată la 12 kilometri sud-vest de Tula și la 200 de kilometri sud de Moscova. A fost al patrulea dintre cei cinci copii ai contelui Nikolai Ilici Tolstoy (1794-1837), veteran al Războiului Patriotic din 1812, și ai prințesei Maria Tolstaia (născută Volkonskaia; 1790-1830). Mama sa a murit când Lev Tolstoy avea doi ani, iar tatăl său când scriitorul avea nouă ani. Lev Tolstoy și frații săi au fost crescuți de rude.

În 1844, a început să studieze dreptul și limbile orientale la Universitatea din Kazan, unde profesorii l-au descris ca fiind „atât incapabil, cât și nedoritor să învețe”. Tolstoy a părăsit universi-

tatea în mijlocul studiilor, s-a întors la Iasnaia Poliana și apoi a petrecut mult timp la Moscova, Tula și Sankt Petersburg, ducând un stil de viață relaxat.

În 1851, după ce a acumulat datorii mari la jocuri de noroc, a plecat cu fratele său mai mare în Caucaz și s-a înrolat în armată. Tolstoi a servit ca tânăr ofițer de artilerie în timpul Războiului Crimeei și a fost la Sevastopol în timpul asediului de 11 luni al Sevastopolului din 1854–1855, inclusiv în Bătălia de la Cernaia. În timpul războiului a fost recunoscut pentru curajul său și a fost promovat la gradul de locotenent. A fost îngrozit de numărul de morți implicați în război, și a părăsit armata după sfârșitul Războiului Crimeei.

Moartea fratelui său, Nikolai, în 1860, a avut un impact asupra lui Tolstoi și l-a determinat să-și dorească să se căsătorească. Pe 23 septembrie 1862, Tolstoi s-a căsătorit cu Sofia Andreevna Behrs, care era cu șaisprezece ani mai tânără decât el și era fiica unui medic de curte. Familia și prietenii o numeau Sonya, diminutivul rusesc al numelui Sofia. Au avut 13 copii, dintre care doar opt au supraviețuit copilăriei.

Opera lui Lev Tolstoi este un pilon al realismului mondial, remarcându-se prin capacitatea extraordinară de a sonda psihologia umană și de a picta tablouri sociale vaste. Creația sa poate fi împărțită în trei etape distincte, marcate de propria sa evoluție spirituală.

1. Etapa de început (1852–1863)

În această perioadă, Tolstoi se concentrează pe analiza universului interior și pe experiențele sale personale (armata, călătoriile).

Trilogia autobiografică: „Copilăria”, „Adolescența”, „Tinerețea” – o explorare a formării caracterului unui tânăr aristocrat.

„Povestirile din Sevastopol”: Inspirare din Războiul Crimeei, aceste scrieri demitizează gloria războiului, prezentând brutalitatea sa crudă.

2. Marile romane (1863–1877)

Este perioada apogeului creativ, în care scrie cele două capodopere ce i-au adus faima universală.

Război și pace (1869): O epopee monumentală despre societatea rusă în timpul războaielor napoleoniene. Tolstoi împletește destinele individuale cu marile evenimente istorice, susținând că istoria este făcută de oameni simpli, nu doar de lideri.

Anna Karenina (1877): Un roman psihologic profund despre dragoste, infidelitate și structurile sociale rigide. Celebru pentru fraza de început: „Toate familiile fericite seamănă unele cu altele, fiecare familie nefericită este nefericită în felul ei.”

3. Etapa târzie și criza spirituală (după 1880)

După o criză existențială profundă, Tolstoi devine un moralist și un critic social radical. Stilul său devine mai direct, vizând instruirea etică.

Lucrări religioase și filosofice: „Confesiunea”, „Împărăția lui Dumnezeu este în voi”. Promovează non-violența (care l-a influențat pe Gandhi) și un creștinism simplificat, bazat pe iubire și ascetism.

Ficțiune târzie: „Moartea lui Ivan Ilici” (meditație asupra mortalității), „Sonata Kreutzer” (despre moralitatea sexuală) și romanul „Învierea”, care critică dur sistemul judiciar și biserica.

Poveștile pentru copii ocupă un loc special în opera lui Lev Tolstoi, fiind rezultatul pasiunii sale pentru educație. În 1849, el a înființat la moșia sa, Iasnaia Poliana, o școală experimentală pentru copiii țăranilor, unde a testat metode pedagogice revoluționare bazate pe libertate și creativitate.

În anii 1870, Tolstoi a scris un vast material didactic numit „Azbuca” („Abecedarul”) și apoi „Noul Abecedar”, care conțineau sute de texte scurte. Scriitorul era atât de mândru de această lucrare, încât a afirmat că, după finalizarea ei, „poate muri în pace.”

Povestirile sale pentru cei mici sunt scurte, scrise într-un limbaj simplu, dar extrem de vizual, și pot fi împărțite în mai multe tipuri:

– *Povești morale și pilde*: Transmit valori precum onestitatea, compasiunea și hărnicia.

Exemple: „Sâmburele” (despre recunoașterea greșelii), „Trei întrebări”, „Fetița și ciupercile”.

– *Povestiri despre animale*: Bazate adesea pe observații reale, acestea explorează loialitatea și instinctele.

Exemple: „Pisoiășul” (povestea lui Vasea și Katya care își salvează pisica de câini), seria despre câinele Bulka, sau fabula „Leul și cățelușul”.

– *Schițe de viață și natură*: Descrieri simple ale muncii la câmp sau ale fenomenelor naturale, menite să trezească curiozitatea științifică.

Exemple: „Focul”, „Pasărea”, povestiri despre cristale sau gaze.

– *Adaptări de fabule și legende*: Tolstoi a repovestit fabule de Esop sau legende populare rusești într-un stil accesibil.

Săritura

Corabie se întorcea în port după ce făcuse ocolul lumii. Timpul era frumos, tot personalul corabiei era pe punte. În mijlocul călătorilor, o maimuță mare înveselea pe toată lumea: sălta, făcea tumbe, strâmbături, maimuțarea mișcărilor oamenilor și, văzând că are căutare, își făcea tot mai mult de cap.

Pe neașteptate, ea se aruncă spre un băiețandru de doisprezece ani, fiul căpitanului de corabie, îi smulse pălăria, și-o puse în cap și începu să se cațare tacticos pe catarg. Toată lumea izbucni în râs; dar copilul, rămas cu capul gol, nu știa dacă trebuie să facă haz ori să plângă.

Maimuța se așeză sus pe vergeaua uneia din pânzele corabiei și, cu dinții și unghiile, începu să sfâșie pălăria. Părea că simte plăcere de necazul copilului și-i arăta pălăria, schimonosindu-se.

Băiatul în zadar amenința, țipa: maimuța îi ferfe-nița mereu pălăria.

Marinarii se prăpădeau de râs.

Deodată, băiatul, roșu de mânie, își aruncă haina de pe el și începu să se suie pe catarg în urmărirea maimuței. Dintr-un salt apucă frânghia și ajunse vergeaua; dar animalul, mai sprinten și mai îndemânic,

îi scăpă în clipa când băiatul credea cât pe-aci că-și apucă pălăria.

— Nu-mi scapi tu, lasă! — strigă ștregarul urmărind maimuța.

Dihania, puțin câte puțin, îl atrăgea tot mai sus; ațâțat de hartă, copilul se avânta după ea, și în curând maimuța și copilul ajunseră aproape de vârful catargului. Aici maimuța, ținându-se cu o mână de frânghie, atârnă pălăria de capătul celei mai de sus dintre vergelele curmezișe, iar ea se săltă până în culmea catargului. De acolo râdea, rânjindu-și dinții.

De la catarg până la capătul vergelei de care atârna pălăria, era o depărtare cam de un metru și jumătate, așa că nu puteai apuca pălăria, decât luând mâna de pe frânghie și de pe catarg.

Dar băiatul era tare înfierbântat. Desfăcu mâna de pe catarg, ca să poată trece cu piciorul pe vergea.

Pe punte, toată lumea, cu ochii țintă în sus, răsese până acum de lupta asta între maimuțoi și fiul căpitanului, dar când văzură că băiatul nu se mai ținea de frânghie și că pornea pe vergea cumpănindu-se, toți marinarii rămaseră înghețați de groază: o singură mișcare greșită, și copilul se putea rostogoli, zdrobindu-se de punte. Chiar de izbutea să apuce pălăria, i-ar fi fost foarte greu să se întoarcă și să ajungă iar la catarg.

Toți priveau în tăcere, așteptând ce-o să se întâmple.

Deodată, cineva scoase un strigăt de spaimă. Copilul, ca trezit, privi în jos și se clătină.

În clipa aceea, căpitanul corabiei, părintele băiatului, ieșea întâmplător din cabina lui, cu pușca în mână, cu gândul să mai împuște ceva păsări de mare.

Își văzu copilul sus, pe vergea, și îndreptând spre dânsul arma, strigă:

— În apă! Sari numaidecât în apă, ori te-mpușc!
Băiatul, fără să priceapă, își pierdea echilibrul.

— Sari! ori trag! una, două! — Și-n clipa când tata strigă «trei», copilul își făcu vânt spre mare.

El căzu în apă ca o ghiulea; dar unda abia-l înghițișe, că douăzeci de marinari inimoși se și aruncară în mare. După patruzeci de secunde, ce părură privitorilor un veac, copilul se ivi la suprafață. Îl apucară și-l aduseră pe vas. Câteva minute mai târziu, el dădu afară apa pe gură și începu să răsuflă.

Când căpitanul îl văzu teafăr, scoase un răget, parcă l-ar fi înăbușit cineva, și fugi în cabina lui, ca să nu-l vadă nimeni plângând.

Leul și cățelul

La Londra, într-o menajerie, erau expuse niște fiare sălbatice; iar ca plată de intrare se cereau câini și pisici pentru hrana animalelor.

Un om, dorind să vadă și el jivinele astea, prinse în stradă un cățeluș și-l duse la menajerie. Îl lăsară să intre și-i primiră cățelușul pe care-l aruncară în cușca leului. Cățelul își trase coada între labe și se zgribuli într-un ungher al cuștii. Leul se apropie de el și-l mirosi. Bietul cățeluș se culcă atunci pe spate, ridică labele și începu să-și miște coada încoace și încolo. Leul îl atinse cu o labă și-l întoarse de-a rostogolul. Cățelușul sări în sus și se ridică pe labele dindărăt, făcând sluj în fața leului. Leul se uită la câine, întoarse capul ba într-o parte, ba într-alta, și nu se atinse de el.

Când stăpânul menajeriei aruncă leului carne, leul rupse o bucată și o dădu cățelului.

Seara, când să se culce leul, cățelușul se așeză lângă el, și-și rezemă capul de o labă a lui.

De-atunci, cățelușul trăi în cușca leului; fiara nu-l atingea; mâncau și dormeau împreună, iar uneori se hârjoneau amândoi.

Într-o zi, un domn veni la menajerie și recunoscă cățelul. Dovedi stăpânului menajeriei, că e al lui câinele, și-l ceru înapoi. Stăpânul primi. Dar cum

începură să cheme câinele ca să iasă din cușcă, leul se zburli și mugii.

Leul și cățelușul trăiră astfel un an de zile în această cușcă.

Pe la sfârșitul anului, câinele căzu bolnav greu și muri. Leul nu mai vru să mănânce; mirosea ne-nctat câinele, îl lîngea, îl atîngea cu laba.

Cînd întelese că e mort, deodată sări în sus, se zburli, începu să-și lovească coastele cu coada și se aruncă-n zăbrelile cuștii, mușcându-le cu furie nebună.

Toată ziua, se lovi și mugii, apoi se culcă lângă tovarășul său mort și se liniști.

Stăpînul menajeriei vru să scoată afară hoitul câinelui, dar leul nu lăsa pe nimeni să se apropie de dînsul.

Atunci stăpînul socoti că leul o să-și uite durerea dacă i-or da alt câine.

Îi aduseră deci în cușcă alt cățeluș. Dar cât ai clipi din ochi, leul îl rupse-n bucăți. Apoi apucă între labele lui cadavrul cățelului și rămase cu el așa cinci zile.

A șasea zi leul muri.

